

Graduated response

Michal Burger, Lukáš Dojčák, Pavel Struhár

Prístup k internetu sa stal za posledné desaťročie vo väčšine civilizovaných krajín sveta takmer samozrejmosťou. Podľa prieskumu spoločnosti BBC z roku 2010 na vzorke viac ako 27 tisíc ľudí, takmer 4 z 5 si myslia, že prístup na internet je jedným zo základných ľudských práv [4]. Čoraz väčšie množstvo domácností si môže dovoliť širokopásmové pripojenie k internetu (či už pomocou telefónnej linky, optického kábla, mobilnej alebo satelitnej siete) a tradičné dial-up pripojenie bude čoskoro minulosťou. Rastúca kapacita liniek však slúži aj ako živná pôda pre internetové pirátstvo. Pomocou peer-to-peer sietí si dnes môže ktorýkoľvek používateľ internetu nájsť a zadarmo stiahnuť prakticky čokoľvek, a to vrátane diel chránených autorským právom ako sú filmy, hudobné albumy alebo počítačové programy.

Držitelia autorských práv sa snažia proti tejto situácii bojovať, no v anonymnom prostredí internetu je ťažké páchatel'ov internetovej kriminality identifikovať. Kľúčovú rolu tu zohrávajú poskytovatelia internetového pripojenia, ktorí ako jediní majú k dispozícii identifikačné údaje používateľov internetu. Systém graduated response (slovensky "stupňovaná odozva") by mal byť jedným zo spôsobov, ako zamedziť zneužívaniu prístupu k internetu za účelom systematického porušovania autorských práv, a to dokonca bez nutnosti vyzradenia osobných údajov prislúchajúcich k danému prístupovému bodu. Tento systém, tiež nazývaný "trikrát a dosť", spočíva v postupnom stupňovaní sankcií voči používateľovi internetového pripojenia, ktorý sa opakovanne previní porušovaním autorských práv. Poskytovateľ pripojenia by takého používateľa najskôr varoval, a po opakovanom neuposlúchnutí varovaní až natrvalo odpojil od siete.

Identifikácia páchatel'ov

Najpriamočiarejším spôsobom, ako odhaliť neoprávnené nakladanie s autorskými dielami, by bola priama kontrola internetovej komunikácie poskytovateľmi pripojenia. Avšak okrem toho, že by to bolo technicky a finančne náročné, by sa navyše jednalo o zásah do súkromia používateľov internetu. Vo väčšine krajín sveta je právo na súkromnú komunikáciu považované za jedno zo základných ľudských práv a je chránené zákonom. V Európe je to napríklad Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý podľa článku 8 zaručuje „právo na rešpektovanie rodinného a súkromného života, obydlia a korešpondencie“. Tento dohovor je záväzný pre všetkých členov Rady Európy, t.j. všetky európske krajiny okrem Bieloruska, Kazachstanu a Vatikánu. Konkrétne detaily ochrany súkromia v elektronickej komunikácii sú navyše v rámci Európskej únie riešené aj smernicami Európskeho parlamentu 95/46/EHS „o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov“, a 2002/58/ES „týkajúcej sa spracovávaní osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronickej komunikácií“.

Obvykle sú preto nútené zväzy majiteľov autorských práv vyhľadávať týchto páchatel'ov vlastnými prostriedkami. Vďaka charakteru peer-to-peer sietí však nie je veľmi komplikované nájsť na internete dané autorské dielo a tiež zistiť IP adresy počítačov, ktoré dané dielo zdieľajú. Jediný problém je už len priradiť k sieťovej adrese meno konkrétnej osoby, ktorá je za neoprávnené šírenie diela zodpovedná. Potrebné identifikačné údaje zvyčajne pozná iba poskytovateľ internetového pripojenia, ten však nemusí mať záujem tieto informácie vydať, ba dokonca by mohol byť viazaný zákonom takéto osobné informácie uchovať v tajnosti. Keďže sa jedná o prípad porušovania autorských práv, vo väčšine krajín môžu získať príslušné údaje orgány činné v trestnom konaní po podaní trestného

oznámenia. Avšak vzhľadom na vysoký počet osôb dopúšťajúcich sa tejto činnosti je takýto postup neefektívny. Celosvetovo preto vzniká potreba nájsť systémové riešenie, ktoré by zároveň slúžilo ako prevencia, a ktoré by odnaučilo používateľov internetu ignorovať autorské práva tak, ako je to dnes bežnou praxou.

Modelový prípad: USA

Spojené štáty boli jednou z prvých krajín, ktoré začali riešiť problém internetového pirátstva na legislatívnej úrovni. Od roku 1998 tu platí Digital Millennium Copyright Act (DMCA), ktorý rieši viaceré aspekty problematiky autorského práva v súvislosti s modernými informačnými technológiami. Tento zákon popisuje okrem iného aj niektoré práva a povinnosti poskytovateľov internetového pripojenia. Jedným z nich je aj povinnosť zverejniť identitu používateľov, u ktorých sa objaví podozrenie z porušovania autorských práv. Pokiaľ OSP nemá mechanizmy alebo nedokáže identifikovať používateľov podozrivých z porušovania príslušných práv duševného vlastníctva, preberá za tieto aktivity alebo dotýčny obsah zodpovednosť.

Vďaka tejto povinnosti už v USA prebehlo množstvo súdnych sporov týkajúcich sa zdieľania autorsky chránených diel. V tomto smere najaktívnejšou organizáciou je Recording Industry Association of America (RIAA) reprezentujúca americké hudobné vydavateľstvá a distribútorov. Od roku 2003 viedla viac ako 30 tisíc súdnych sporov proti jednotlivcom používajúcim peer-to-peer siete na neoprávnené šírenie autorských diel, z ktorých Väčšina skončila mimosúdnym vyrovnaním. Začiatkom roku 2009 začala RIAA skúmať prístup graduated response ako možnú efektívnejšiu alternatívu ku vedeniu množstva zdĺhavých súdnych sporov. Dohodami s viacerými významnými poskytovateľmi internetového pripojenia (AT&T, Comcast, Cox) dosiahla, aby poskytovatelia začali rozposielať varovania o porušovaní autorského zákona ňou označeným používateľom. Žiadny z amerických poskytovateľov však zatiaľ nepristúpil k drastickejším opatreniam, akými by bolo napríklad ukončenie zmluvy o pripojení.

Z právneho hľadiska nie sú americkí poskytovatelia internetového pripojenia nútení na takúto dohodu pristúpiť. Žiaden zákon im však ani nebráni dobrovoľne implementovať systém graduate response vrátane pravidla o odpojení účastníkov využívajúcich ich služby na protizákonnú činnosť. Navyše je bežnou praxou zahrnúť do zmluvy o pripojení aj klauzulu o ukončení zmluvy v prípade porušenia zmluvných podmienok, pričom súčasťou zmluvných podmienok je obvykle aj povinnosť využívať poskytovanú službu v súlade s platnými zákonmi. Je teda len na poskytovateľoch pripojenia, či sa tieto možnosti rozhodnú aj skutočne využiť.

Stav v Európskej únii

Postavenie poskytovateľa internetového pripojenia je obdobne ako v americkom DMCA definované v smernici 2000/31/ES Európskeho parlamentu a Rady „o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode“. Táto smernica má veľa prvkov spoločných so zodpovedajúcimi časťami DMCA, neukladá však povinnosť poskytovateľom internetového pripojenia zverejniť informácie o používateľoch podozrivých z porušovania autorských práv. Časti DMCA, ktoré pojednávajú o samotných autorských právach, majú svoju obdobu v smernici 2001/29/ES „o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti“. Tu ukladá Európska únia členským štátom povinnosť „zabezpečiť primeranú právnu ochranu

proti akejkoľvek osobe, ktorá vykonáva [...] sprístupňovanie verejnosti diel alebo iných predmetov ochrany, ktoré sú chránené podľa tejto smernice". Dalo by sa teda argumentovať, že povinnosť sprístupniť identifikačné údaje účastníkov internetovej komunikácie orgánom činným v trestnom konaní je nutná na zabezpečenie primeranej ochrany autorských práv, a preto by mala byť táto povinnosť súčasťou legislatívy všetkých členských štátov EÚ.

Žiadna zo smerníc ani nariadení Európskej únie však nepojednáva o systéme graduated response, ako ani o práve alebo povinnosti poskytovateľov internetového pripojenia vypovedať zmluvu o pripojení v prípade systematického porušovania autorských práv používateľmi tejto služby. Jednotlivé členské štáty majú možnosť upraviť túto problematiku svojou vlastnou legislatívou.

V rámci EÚ prebieha debata ohľadom zavedenia graduate response už niekoľko rokov. Za zmienku stojí rezolúcia EÚ z r. 2008 ohľadom kultúrneho priemyslu v Európe (Cultural industries in Europe, inak aj Guy Bono Report), ktorej jedným z bodov bola otázka zamietnutia prístupu graduated response [6].

Medzi krajiny, ktorých členovia Európskeho parlamentu, sa veľmi jednoznačne zasadzovali za zamietnutie graduated response, patrili Dánsko (84%), Švédsko (86%), Fínsko (80%) a Česká republika (80%). Je zaujímavé, že prvé tri z vymenovaných patria do prvej desiatky štátov v meradle indexu pripravenosti na digitálny vek (Networked Readiness Index). Ďalšia z vyspelých krajín v tomto smere, Holandsko, bola proti, hoci menej jednoznačne, pomerom hlasov 57%.

Krajiny, ktoré sa najmenej zasadzovali za zamietnutie graduated response, boli Litva (25%), Lotyšsko (25%), Poľsko (26%), Slovinsko (29%), Írsko (30%), Slovensko (34%), Rumunsko (36%), Maďarsko (36%), Spojené kráľovstvo (42%) a Grécko (44%). Mnohé z týchto naopak patria medzi krajiny s najmenším indexom NRI v rámci EÚ.

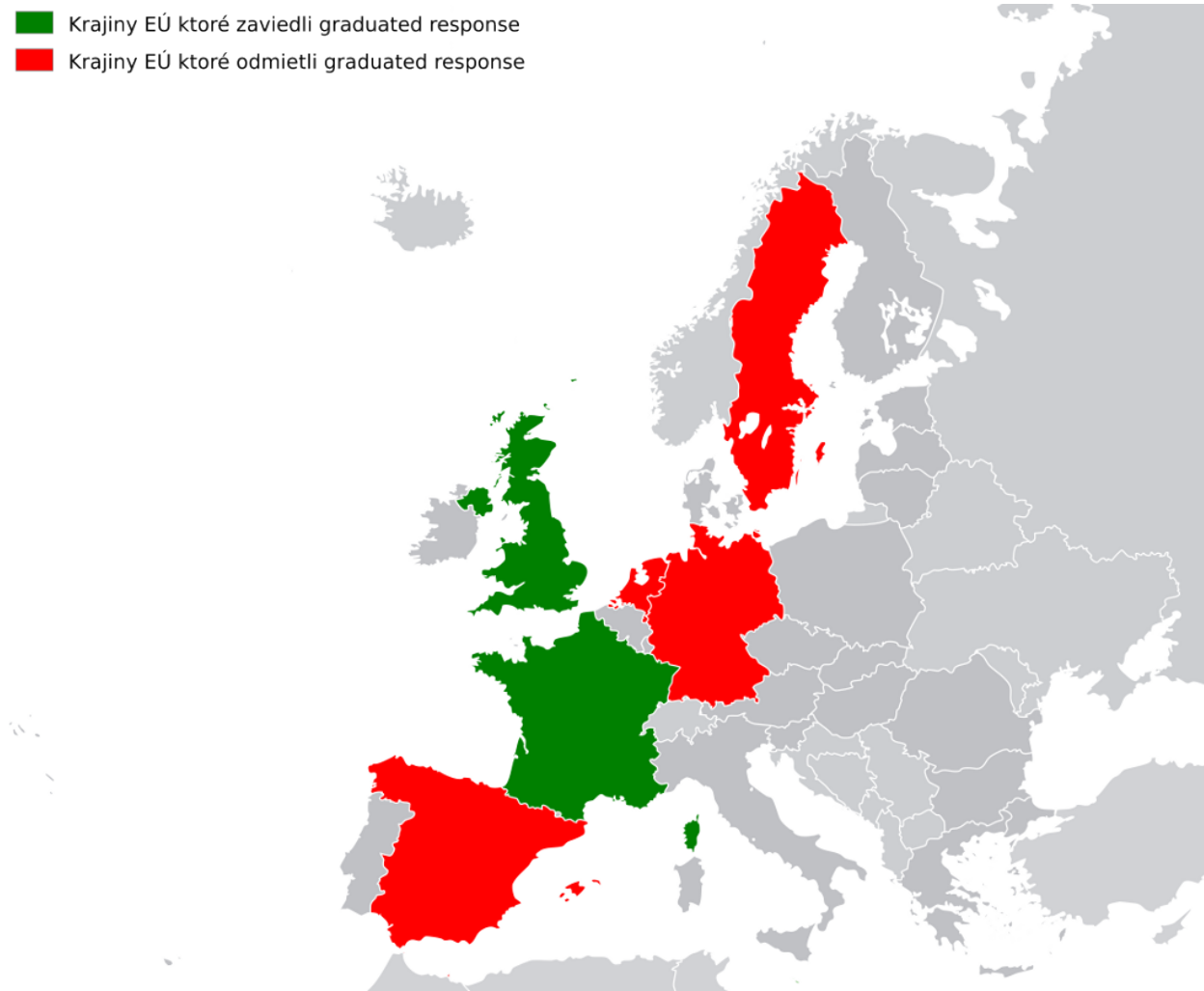
Tento výsledok odráža postoj zástupcov jednotlivých krajín na prístup k riešeniu porušovania autorských práv. Zatiaľ čo krajiny s horšou infraštruktúrou a s menej vyvinutým digitálnym trhom volia skôr prístup graduated response, vyspelejšie krajiny sa prikláňajú k zástancom práv na súkromie, ktorí sú presvedčení, že riešením nie je restriktia koncového používateľa, ale prispôsobenie sa autorov a producentov novým požiadavkám trhu a vytvorenie lepších business modelov [7]. Hlavným presadzovateľom tohto názoru v Európe je Švédsko, ktoré čelilo tejto debate ako jeden z prvých štátov, pričom odporcom systému graduated response v Švédsku sa podarilo presadiť svoju agendu už v marci 2008 [3] a strhnúť na svoju stranu množstvo prívržencov.

Ako vidíme na obr.1, Švédsko si zobrali za vzor aj ďalšie krajiny. Z tých, ktoré mali návrh zákona o graduated response v programe jednania, ho zamietli Španielsko, Nemecko a Holandsko [3].

Štátom, ktorý najviac presadzoval zavedenie graduated response, je nepochybne Francúzsko. Po tom, ako bol zákon najprv v júni 2009 označený ako protiústavný a zamietnutý, jeho pozmenená podoba bola schválená v októbri 2009.

Druhým a po Francúzsku zatiaľ jediným štátom v rámci EÚ, ktorý zaviedol v rámci zákona o regulácii digitálnych médií (Digital Economy Bill) systém graduated response, je od apríla 2010 Veľkej Británie [5].

- Krajiny EÚ ktoré zaviedli graduated response
- Krajiny EÚ ktoré odmietli graduated response

Obr. 1: Krajiny, ktorých vlády rokovali o návrhu zákona o graduated response

Francúzsko

Francúzsko prijalo v tomto smere jeden z najtvrdších zákonov (Hadopi zákon), kde podozrivé osoby kontaktuje o podozrení na nelegálne aktivity mailom. Zároveň by ISP mal mapovať dané internetové pripojenie a podozrivá osoba môže byť požiadaná o nainštalovanie si filtra. Pokiaľ sa do 6 mesiacov od prvého kontaktovanie objaví ďalšie podozrenie od vlastníka práv, nasleduje 2. kontaktovanie. Po opakovanom priestupku do roka sa začína posledný krok a to odpojenie užívateľa u svojho ISP bez práva na odvolanie sa voči tomuto rozsudku. Zároveň sa dostáva na "blacklist" aj u ostatných ISP. Dodatočné náklady súvisiace s prerušením poskytovaných služieb sú výdavky užívateľa. Tak isto, zamrzenie internetového pripojenia neznamená ukončenie účtovania si za predpladené služby.

Prvé porozorovania ukazujú pokles porušovania autorských práv medzi užívateľmi P2P sietí avšak došlo k nárastu online streamovania a služieb typu rapidshare. Zaujímavé však je, že až 27% nakupujúcich digitálny obsah legálnou cestou sú tzv. "Hadopi pirates", čiže tí, voči ktorým je zákona namierený, napr. používatelia P2P sietí. Teda so zámerom zabrániť

neoprávnenému prístupu k nelegálnemu obsahu, by mali ISP odpájať používateľov, ktorí prinášajú zisky.

Veľká Británia

V súvislosti so spomenutým zákonom Digital Economy Bill vo Veľkej Británii bol uzákonený aj proces graduated response. Nasledovná postupnosť krokov vychádza z predbežne zverejneného dokumentu [8]:

- Vlastníci autorských práv identifikujú prípady porušenia práv a pošlú detaily vrátane IP adres poskytovateľom pripojenia (ISP);
- ISP overia, či dôkaz spĺňa predpísaný štandard a spárujú priestupok s kontom odoberateľa pripojenia;
- ISP pošlú oznam zákazníkovi a udržujú záznam o každom identifikovanom priestupku každého zákazníka;
- Na požiadanie je ISP povinný držiteľovi autorských práv vystaviť zoznam zákazníkov s opakovaným porušovaním práv, avšak bez odhalenia identity zákazníka;
- Vlastníci autorských práv použijú zoznam ako podklad na nadobudnutie súdneho príkazu a získanie mien a adres vybraných porušovateľov zo zoznamu, aby mohli začať súdne konanie väčšieho rozsahu. Bez súdneho príkazu toto nie je možné.
- Vlastníci autorských práv pošlú sami posledné varovanie obvineným s požiadavkou o zastavenie porušovania autorského zákona a s jasným varovaním súdneho konania v prípade ignorácie;
- Vlastníci autorských práv začnú súdne konanie proti tým, ktorí ignorovali posledné varovanie.

Slovenská republika

Ako už bolo spomenuté, ani Slovenská republika nemá žiadne špeciálne zákony týkajúce sa graduated response. Jednotliví poskytovatelia internetového pripojenia majú možnosť vypovedať zmluvu o pripojení podľa podmienok, ktoré sú v zmluve uvedené. Pokúsili sme sa teda zistiť o najväčších slovenských poskytovateľoch pripojenia, aké tieto podmienky presne sú. Informácie sme čerpali zo všeobecných ustanovení verejne dostupných a uverejnených na webových stránkach príslušných poskytovateľov. Konkrétne sme sa zaujímali o nasledujúce otázky:

- Môže poskytovateľ vypovedať zmluvu v prípade, že používateľ využíva službu na nelegálnu distribúciu autorských diel?
- Môže poskytovateľ odmietnuť uzatvorenie novej zmluvy s používateľom, ktorý sa v minulosti takto previnil?

Navyše podľa §55 zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách majú poskytovatelia internetového pripojenia možnosť zdieľať medzi sebou informácie o používateľoch, s ktorými bola v minulosti ukončená zmluva z dôvodu porušenia zmluvných podmienok. Zisťovali sme teda tiež, či:

- Môže poskytovateľ odmietnuť uzatvorenie novej zmluvy s používateľom, o ktorom má informácie, že sa v minulosti previnil u iného poskytovateľa internetového pripojenia nelegálnou distribúciou autorských diel?

Výsledky sú zhrnuté v nasledujúcej tabuľke:

UPC	A	A	A
T-Com	A	A	A
T-Mobile	A	A	A
Orange	A	A	A
O2	A	A	A
Slovanet	A	A	A
Dial Telecom	A	A	A
GTS Slovakia	A	A	A
vnet	A	A	A

A = áno

Väčšina slovenských poskytovateľov internetového pripojenia má zmluvné podmienky formulované veľmi podobne. U všetkých poskytovateľov, ktorých sme sledovali, je v zmluve zakotvené právo odpojiť používateľa z dôvodov porušovania právnych predpisov, teda okrem iného aj zákona o autorskom práve. Rovnako je možné, že takto odpojený používateľ už v budúcnosti nebude môcť uzatvoriť zmluvu s týmto ani iným poskytovateľom internetového pripojenia. V praxi však nie sú známe prípady, kedy by kvôli internetovému pirátstvu poskytovateľa pripojenia podnikli až takéto tvrdé kroky.

ACTA

ACTA (Anti-Counterfeiting Trade Agreement) alebo doslovne obchodná dohoda proti falšovaniu je medzinárodná viacstranná dohoda, ktorej mala vzniknúť ako reakcia na zvyšujúcu sa kriminalitu v zmysle falšovania, obchodu s autorsky chránenými dielami, vlastníctva a používania nelegálneho obsahu i v prostredí internetu. Cieľom je vytvorenie akejkoľvek právnej úpravy, ku ktorej sa štáty môžu dobrovoľne pripojiť, ktorá zabezpečí vyššiu úroveň vymáhania práv duševného vlastníctva. Na ACTA rokovaníach sa od jej vzniku zúčastnilo viac ako 30 krajín, USA, Austrália, Japonsko, Švajčiarsko, EÚ, Kanada, Nový Zéland atď. Posledné rokovanie prebehlo v apríly tohto roka, a ďalšie, už 9-te zasadanie bude v Ženeve, 7. júna.

ACTA dohoda bola prejednávaná od doby vzniku v roku 2007 až 22.mája 2008 v tajnosti. Diskusný list z navrhovanej dohody prenikol na verejnosť. Tento dokument obsahuje opatrenia, ktoré nútia poskytovateľov internetových služieb zverejniť bez úradného príkazu informácie o klientovi, ktorý je podozrivý z narušovania autorských práv. Uľahčila a urýchlila by sa cesta k zatváraniu nekomerčných torrentových webových portálov, napr. The Pirate Bay.

20. apríla tohto roku bola vydaná oficiálna verzia k návrhu ACTA dohody, ktorá bola určená pre preskúmanie verejnosť, pred tým než by mohla byť prijatá účastníkmi dohody.

Jedna z podkapitol „border searches“ zahŕňa problematiku prehľadávania na hraniciach. V tomto smere ide o prevažne veľký nesúhlas medzi jednotlivými krajinami, ktoré sa snažia minimalizovať právne opatrenia, úplne ich odstrániť alebo naopak, v prípade USA, ktoré tlačia by širší záber týchto mechanizmov, v prípade importu, exportu a in-tranzitnú

prepravu. V reálnom živote to znamená napríklad aj povolenie náhmatkových kontrol v osobných zariadeniach ako sú mp3 prehrávače, nootebooky, s cieľom nájsť nelegálny obsah. V prípade úspechu následne vlastníka zariadenia pokutovať a zariadenie dokonca zničiť alebo skonfiškovať. Pod tovarom, ktorý porušuje práva intelektuálneho vlastníctva, sa myslí tovar, ktorý porušuje akékoľvek z práv duševného vlastníctva pokrytých v TRIPS (trade-related aspects of intellectual property rights). TRIPS je medzinárodná dohoda pod správou WTO, ktoré popisuje rôzne aspekty čo sa duševného vlastníctva týka. Strany dohody môžu z aplikácie spomínaných mechanizmov vylúčiť malé množstvo tovaru nekomerčného pôvodu obsiahnutého v osobnej batožine alebo malých zásielkach, toto pravidlo je známe pod "DE MINIMIS" ustanovenia. [11]

Kritika však vidí problém v oslabení princípu presumpcie nevinoty, pretože navrhované mechanizmy povoľujú takzvané neoprávnené prehľadávanie spôsobom, že kriminálne vyšetrovanie môže byť vedené proti osobám i bez dôvodného podozrenia. Iný kritický pohľad vraví, že celá táto dohoda je iba snaha niekoľkých obchodných z mocnencov obchodných veľmocí týmto spôsobom presadiť politicky veľmi nepopulárne opatrenia.

ACTA a OSP

(uniknutý dokument zo zasadania z 18.januára 2010)

V chránenom dokumente z pojednávania ACTA z 19. januára sa nachádza sekcia, ktorá sa zaoberá opatreniami v boji proti porušovaniu autorských práv (tak ako ich majú definované ratifikujúce strany) v digitálnom prostredí. Pod pojmi "Online Service Provider" sa rozumie poskytovateľ internetových služieb, prístupu k sieti alebo prevádzkovateľ na to určeného zariadenia. Entitu, ktorá sprostredkúva prenos, smerovanie alebo nadväzovanie komunikácie v digitálnom prostredí.

Dohoda má OSP ukladať povinnosť hneď ako sú si vedomí narušovania alebo narušenia autorských práv, konať v zmysle aplikovateľného práva a zamedziť prístup alebo obmedziť aktivitu. Tak isto na základe nariadenia od kompetentnej autority (systém týchto autorít požadovaný od každej zo strán pristupujúcej k dohode) alebo legislatívne dostatočného podkladu. Napr. v prípade USA je to podozrenie atď. Nie v dokumente nieje vyjasnené ako zodpovednosť za prístup k nepovolenému obsahu nesú vyhľadávacie nástroje a ich poskytovatelia.

Dohoda naďalej ukladá povinnosť OSP adoptovať si mechanizmy na adresovanie nepovoleného obsahu a prenosu materiálu chráneného autorským a iným k tomu vzťahujúcim sa právom. OSP bude ako poskytovateľ zodpovedný za nelegálne sťahovanie a užívanie nelegálneho obsahu svojimi klientami, dokiaľ nebude mať vyššie spomínané mechanizmy osvojené. Tak isto, pokiaľ je preukázané, že OSP mal mechanizmy a bolo odôvodnené podozrievať svojho klienta z nelegálnej činnosti v zmysle ACTA dohody, a nepodstúpil primerané opatrenia, poškodený by mal byť kompenzovaný. Ďalej držiteľovi príslušných práv je umožnené na základe preukázania jeho práv vyžiadať si identitu relevantného používateľa od OSP.

V tomto dokumente sa ako poznámka pod čiarou, ktorá uvádza príklad k požadovaným mechanizmom pre OSP, nachádza práve "three strikes" alebo "graduated response". V oficiálnom dokumente určenom pre verejnosť, bola táto poznámka vynechaná a nahradená poznámkou, ktorá hovorí, že je potrebné dodať príklad, ktorý by poskytol väčšiu istotu v tom, že existujúci národný zákon (jednotlivých štátov podpisujúcich dohody) vyhovuje požiadavkám ACTA. [12]

Európsky parlament sa postavil proti politike tree-strikes.

Záver

Prijatie zákonov so systémom graduated response vo Francúzsku a Veľkej Británii vyvolalo očakávaný odpor skupín z právnej oblasti, ako aj poskytovateľov pripojenia a telekomunikácií. Na druhej strane stoja skupiny z oblasti hlavne hudobného priemyslu, ktoré opatrenia privítali s perspektívou zníženia digitálneho pirátstva. Krajiny, ktoré zostali stáť bokom a pozorujú scénu, budú čeliť v blízkej dobe rozhodnutiam, či sa priklonia na stranu reštrikcie koncových používateľov Internetu, alebo na stranu Švédska, ktoré je príkladom toho, že pokrok v oblasti sieťovej infraštruktúry a rýchlosti pripojenia ruka v ruke s podporovaním zlepšenia modelov predaja digitálneho obsahu môže priniesť pozitívne ekonomické výsledky [9]. Otvorenou otázkou zostáva vývoj ACTA a jej dopad na zainteresované krajiny.

Literatúra

- [1] Graduated response - Wikipedia, the free encyclopedia, modified: 4 May 2010, 07:23
http://en.wikipedia.org/wiki/Graduated_response
- [2] HADOPI law - Wikipedia, the free encyclopedia, modified: 4 May 2010 at 07:23
http://en.wikipedia.org/wiki/HADOPI_law
- [3] Yu, Peter K., The Graduated Response (March 28, 2010). Florida Law Review, Vol. 62, 2010. Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=1579782>
- [4] BBC News - Internet access is 'a fundamental right'
<http://news.bbc.co.uk/2/hi/technology/8548190.stm>, 8 March 2010 08:52 GMT
- [5] Controversial UK anti-piracy law finally passed, Michael Carroll, April 09, 2010
<http://www.telecomseurope.net/content/controversial-uk-anti-piracy-law-finally-passed>
- [6] Cultural industries resolution - La Quadrature du Net, 20:06, 8 December 2008
http://www.laquadrature.net/wiki/Cultural_industries_resolution
- [7] French law on 'graduate response' opposed by ISOC Europe, 10 September, 2008
<http://www.edri.org/edriagram/number6.17/3strikes-opposed-isoc-europe>
- [8] DIGITAL ECONOMY BILL [HL] - EXPLANATORY NOTES, 19th November 2009
<http://www.publications.parliament.uk/pa/ld200910/ldbills/001/en/2010001en.pdf>
- [9] BBC News - Sweden is most networked economy, 25 March 2010
<http://news.bbc.co.uk/2/hi/business/8587016.stm>
- [10] ACTA backs away from 3 Strikes
<http://www.wired.com/threatlevel/tag/acta/>
- [11] Anti-Counterfeiting Trade Agreement, Consolidated Text Prepared for Public, April 2010

17. máj 2010

[12] Anti-Counterfeiting Trade Agreement, Consolidated Text, Informal Predecisional/
Deliberative
Draft, January 18, 2010